Ն. 4837 — 1882 ՅՈՒՆՎԱՐ 14 ԲԷՆՃԵԷՄՊԻՀ — 23 ԻՆԱԻ ՍԷՆԷ — ԲԷՆՃԵԷՄՊԻՀ ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՅՈՒՆՎԱՐ 26 — Ն. 4837

ԳԻՆԸ

Իսթանպոլ իշխն սէնէլիկ մէճիտ 10
Ալթը այ „ 5
Իւչ „ „ 3

Թաշրալար իշխն մէճիտիյէ 10
Ալթը այ „ „ 5
Բոսթա իւճրէթի պիտէ այիա տիր-

ԻԼԱՆԼԱՐ

Պիրինճի տէֆա իշխն սաթը 3 ղ.
Իքինճի „ „ „ 2 ղ.
Իւչիւնճիւ „ „ „ 1 ղ.

30 ՓԱՐԱ.

Անանուտի Էֆիֆեար

ՄԻԻՆԱՏԻ ԷՐՃԻԵԱՍ

Իլան սրբասէնա գոնուլմասէ իլա-նաք ու իսթարաթլն սաթերը ճ. Ղ.
Մէքթուպլար Կ. Պ. Փանոսեան եա-մէնէ եազիլար
Իսթանպոլտա, Գալաթատա Բէնլ-լէնպէկ-պաղարբնատա իրսի խա-նընատա Ն. 11։

ՑԱՆԿԱՑԱԾ ԹԻՎԵՐ

Ամսական 1 ֆրանկ

ՏԱՐԵԿԱՆ ԳԻՆ

Ֆրանսիոյ մէջ տարեկան 20 ֆրանկ
Արտասահմանի մէջ տարեկան 25 ֆրանկ

ՏԱՐԵԿԱՆ ԳԻՆ

Իսթանպոլ տարեկան 100 ղրուշ
Գաւառաց տարեկան 120 ղրուշ

տի գբզը իւէ իզուիվաճբնա բաղի օլ-
տուղու ատէմին հալ ու հարէքէթի
վէ ատապ ու ախլաղը իւզերինէ բէք
չօղ տիւշինմէկէ, վէ տիւշինմէ-
տիկի հալտէ, զէվալը Ամասեան էֆ-
կիպի ֆամիլեասը խալգրինբն բահա-
թինը միւնսէլիպ իթմէեէ, վէ ֆա-
միլեաճա եագբնէն ունուտուլմաղ
պիր վուգուաթլն զուհուրինէ, վէ
օ էտիպէ վէ ադբլէ գբզճբղազբն-
տան այրբլմաղա սէպէպի միւսթա-
գիլ օլաճաղընտան, վէ էվլատբնա
վուգուի միւմքինաթտէն օլան հէր
տիւրլիւ ֆէլաքէթ իչին, տիւնեա
վէ ահրէթտէ քէնտիսի մէսուլ գա-
լաճաղընտան, վէ չու եագբնպարտա
կէօրիւպ իշիթտիկիմիզ վուգուաթը
եէկեանէ, զէմանըմբզ գբզլարբնա
իշթէ եէնի պիր իպրէթ օլուպ, բէ-
տերլերի թարաֆբնտան էյի քէշֆ
օլունմաեարադ, էօյլէ ատապ ու
հաեատէն վէ ախլադը հասէնէտէն
մահրում ատէմլեր իլէ, քէնտի իզ-
տիմամբէրինէ վադբ օլան ըիզալէրինի
բէտտ իտէճէքլերինտէն, վէ նատա-
նբն սէրվէթի ատէմին զարուրէթինէ
զալէպէ իթմէյիպ, հէր շէյ իչին, ա-
տէմ իսթիեար իտիլէճէկինտէն, վէ
պու միսիլու վուգուաթբն պիր վէ
պէլքիտէ պիրինճի սէպէպի հէր ոբ-
ըատտա վէ հէր խուսուստա բարա ա-
րանմասը պուլունտուղու, հէր քէս-
ճէ անլաշբմբզ օլաճաղընտան, վէ
պիր գբզը պախթիեար վէ անբն թէ-
ֆէբրիւաթբնտան օլան օ ֆամիլեասը
բահաթ իտէպիլէն սահիպի սերվէթ
թանբլան պիր ատէմ օլմաեբպ, ան-
ճագ իշ իւէ մէշղուլ պիր էտիպ ա-
տէմ օլտուղունու, վէ ինանըլար ա-
բասբնտա զաթ վէ զատէկեան լաֆ-
զընբն տախի, եալընբզ թէրպիեէլի
սընբֆա մախսուս խուսկինի, հէր
վուգուաթ խպաթ իտէկէվիշ օլ-
տուղունտան, զանն իտէրիմ քի,
պա՛րի հիչ օլմազ իսէ, պունտան
տիգդաթ օլունճաղ տբբ։

1882, յունվար 8 Դ. Ս. Կ.

Դոտբքէօյ

ԳԱՑՍԷՐԻՑԷՏԷ ԱՀՎԱԼԸ ՄԻԼԻՑԷ

Գայսէրիյէտէն ալոբզըմբզ պիր
թահրիրաթբ խուսուսիեէտէն, ահ-
վալը միլիեէ հադզընտա ֆբզրայբ
աթիեէյի միւէլլիմէյի օգուտուգ ·

«Գայսէրիյէ Հայլարբմբզբն հալի
բիւլմէլալի կիթաիբճէ ֆէնալաշ-
մագտա տբբ, նէ՛ բուհանի, նէ՛
ճիսմանի միլլէթճէ նէ՛ արաեան վար,
նէ՛տէ սօրան մին ղայրբ հատտ,
պէնտէնիզ տախի իբի սէնէտէն պէ-
լու մէպուսլուղ իթմէքտէյիմ, եի-
կիմի տէֆա ընդհանուր ժողով
տավէթ օլունտու իսէ, պէշ տէֆա
անճագ էքսէրիեէթ օլապիմիշտիր-
մէսէլա, ատաթ է տէ մէճլիս տավէթ
օլունմուշ իսէ, 8 տէ անճագ թէ-
ճէմմիւ իթմիշ տիր, ինտա տա տա-
լա պիր շէյ մուվաֆֆագ օլունմա-
եարադ, մէճլիս տաղբմբշ տբբ։
Գարիյէլերտէն աղալար կէլիր, տէ-
բունի չէհիրտէն կէլմէզլէր, կէլսէ-
լեր, իշ կէօրմէզլէր. հէր պիրի պիր
էֆքեարա զահիպ օլմուշ տուր։
Միլլէթին բուհանի վէ ճիսմանի իշ-
լերի եիւզ իւսթիւ դալմբշ տբբ,
զէվալը էհալի քիմէ գօշաճաղընը
շաշբրմբշ, քիմի Բրօթէսթան, քիմի
Գաթոլիք, քիմի Ռում միլլէթպաշ-
լարբնա միրաճաաթ իթմէքտէ, վէ
չօգլարտա, պու եիւզտէն, թէպ-
տիլի մէզհէպէ մէճպուր պուլուն-
մագտա տբբլար։ Մէքթէպլերին
պիւյիւք գբսմը պօզուգ վէ աճբ-
նաճագ պիր հալտէ, զաղէթա քի-
թապա տէրսէն, ասլա բաղպէթ
պուլունմամագտա, նիհայէթ իւլ
քէլամ, միլլէթճէ հալիմիզ բէք
թէէսսիֆ օլունաճագ պիր տէրէ-
ճէտէ պուլունմագտա տբբ · · · ։

ԲԱՆԱՍՏԵՂԾԱԿԱՆ

Հետևեալ պատուական քեր-
թուածն ալ(1) մեր գիտուն և գրա-
գէտ բժիշկ Տ. Օ. Թ. Թիրեաքեան է-
ֆէնտիի գործ է։

ԱՌ ՄԱԲՐ ԻՄ

Ա

Թէ սեաւք յաւուրս ելին քեզ, մայր,
Ջերմ-ի-խնամքեն հեգեցս միշտ,
Թէ ձեռն ի կուրծս, ակն ի խոնարհ,
Աչք յարտասուս, սիրտ ի վիշտ,
Հուսալ-ի-ատիպ կոծիս ի յաղբ,
Անմխիթար առեալ սուգ,
Այդ ի՛մ է մեղ, ես յանցապարտ,
Ես անխրատ, ա՛մբարիշտ։

Բ

Թէ չարտչուք հասին քեզ ժամք,
Թէ դառն արբեր ըզ բաժակ,
Թէ անդադար յականջեաց
Իջուցանես յորդ վըտակ,
Թէ ընդ ամօք և հեծութեամբ
Կըքեալ խպառ ցաւագին,
Այդ ի՛մ է մեղ, ի՛նձ զըրեա զվնաս,
Զի՛ս անէ՛ծ զի՛ս միայնակ։

Գ

Թէ գբրկախառն երբ համբուրիս
Մարք ի յորդւոց ցընծան տես.
Վըշտաց սուգեալ դու յՍվկէան
Ցոգւոց հանեալ աշխարես,
Թէ ամք յամաց բարդին վերայ,
Թէ դու միշտ վրէպ ի յուսոյդ,
Այդ ի՛մ է մեղ, ես անողորմ
Ես անըզգայ, դա՛հիճ ես։

Դ

Թէ ի մահիճ ցաւոց դընիս,
Թէ հառաչես թալկահար,
Թէ ի նանիր կոդկոդելով
Խընդրես զորդիդ անդադար,
Թէ ուր ուրեմըն յո՛չ կամաց
Կափուցանես զաչս ի լոյս.
Այդ ի՛մ է մեղ, ես անըգդամ,
Հարցէ զիս էն չարաչար։

Ի զիշերի 7 Ապրիլի 1876 Փարիզ,
Մօր իմոյ ցանկալւոյ յիշատակաւ զար-
թուցեալ ի քնոյ ոգեցի զայս բան։

Ց. Թէրեաքեան

ԱՄԵՆ ՄԱՆՈՒԿ ՀԵՂԻՆԱԿ Է, ԱՄԵՆ ՀԵՂԻՆԱԿ ՓԻԼԻՍՈՓԱՑ Է

Տաս տարի է արդէն, որ Ռու-
սատանի հայոց մէջ սկսուել է ազ-
գային գրականական գործունէու-
թիւնը և ամենայն եռանդով առաջ
է գնում, միշտ ուժիշտ հարստաց-
նելով գրականութեան նորաշէն
շտեմարանը։ Եւ այսօր այնքան բազ-
մաթիւ ու բազմազան աշխատու-
թիւններ են լոյս տեսնում մեզ-
նում, որ մարդ ակամայ յիշում է
մեր գրականութեան ոսկէ դա-
րը, երբ այնքան բանիբուն և ան-
խոնջ մշակներ աշխատասէր մեղու-
ների նման գնում տարածվում էին
[illegible]
րոնները, լեզուների ու գիտու-
թեան օրօրոցները՝ անտեղից իրանց
հետ իրանց հայրենիքի համար լոյս
բերելու դիտաւորութեամբ։ Իսկ
նոցա քրանաջան աշխատանքների
պտուղները, որոնք միշտ պաշտելի
նշխարներ պէտք է մնան նոցա ա-
պագայ սերունդների համար, և
որոնց մեզնից իւրաքանչիւրը մի
առանձին պատկառանքով պէտք է
մօտենայ՝ մնում են մեր մէջ իբրև
անցեալի յիշատակ, իբրև հնութիւն,
ինչպէս մարած հրաբուխներ, որոնք
դադարել են արտաշնչելուց։

Դեռ շատ գալեր կ'անցնին, դեռ
երկրագունդը շատ կը պտտուի
արևի շուրջը և դեռ մենք մեր նախ-
նիների սերունդներս շատ հաց պէտք
է ուտենք, մինչև որ մեր միջից էլ,
մեր ամենից խելապատակից էլ մի
նշանաւոր գրաւոր փաստաթուղթ
գայ, որպէս զի մենք էլ մտաւոր
աշխատանքի վերաբերութեամբ
կարողանանք բաց ճակատով ասել
նոցա. «Ահա՛ և մենք, որ ընթա-
նում ենք ձեր շաւղով»։

Բայց միթէ այս վերջին տաս տա-
րին մի նոր դարագլուխ չէ՞ մեր նոր
կենդանացող և իւր գլուխը աւե-
լակների տակից բարձրացնող մա-
նուկ գրականութեան համար։ Այո՛,
խօսք չը կայ, որ սա էլ դարագլուխ
է. բայց ի՞նչ դար է. Ոսկէ՞ դար։
Ո՛չ. որովհետև ինչպէս առաջ տա-
ցինք, դեռ շատ սիրտ պէտք է
մաշուի և շատ գլուխ պէտք է տրա-
քուի, մինչև որ կրկին ոսկէ դար
ունենանք։

Հապա սա ի՞նչ դար է, կը հար-
ցնեն մեզ։ Սա՞. ա՛յս դարը։ Սա
մեռաղական դար չէ. սորա յատ-
կութիւնը ոչ թանգագին մեռաղ-
ներով և ոչ մեծագին քարերով
կարելի է որոշել։ Սորա յատկու-
թիւնը կ'որոշեն մեր այսօրվայ գրա-
կանութեան անհնարին տպարիզում
մշակող անշնորհ մշակները։

Տէ՛ր Աստուած, ի՞նչ դարի մէջ
ենք ապրում։ Ամեն տեսակ մարդ,
ամեն տգէտ, ամեն համբակ, որ
հազիւ թէ կարողանում է կարդա-
ցածը ըմբռնել՝ հեղինակի անուն է
ուզում վաստակել. ամեն խմաս-
տակ, ամեն պատանի, որ նոր ահա
ձեռք է բերել մի այբուբենական
դիտութիւն, ձգտում է շարադրողի
[illegible]
ամեն երեխայ, ամեն աշակերտ, որ
դեռ եւս միջնակարգ դպրոցի եր-
կրորդ դասատանը հազիւ է կարո-
ղանում իւր դասերը պատրաստել
և կամ մի ծխական դպրոցում է
է ուսումն ստանում՝ իւր մանկա-
կան տկար ուղեղով գրականու-
թեան ասպարէզն է մտնում, որ
ի՞նչ է կարողանայ եղան եղբիւ-
ների վերայ նետող ճանճերի պէս
պարծենալ, թէ. «Մենք է՛լ էինք
վարում»։

Էլ ո՞վ մնաց ուրեմն դուրսը։
Կա՞ն էլի կաթնակեր երեխաներ,
օրօրոցում ծուլ ու ճչող ծիծկեր-
ներ, իսկ դուրս դան, էլ ո՞ւմն
են սպասում. գրականութեան ա-
մայի անդաստանը իրանց է սպա-
սում։ Փա՛ռք Աստուծոյ. գիրք տբ-
պելու պէս էլ հեշտ ի՞նչ բան կայ։
Կար ժամանակ, երբ տէրտէր ու
վարդապետ դառնալը մեծ գիտու-
թիւն էր համարվում, վարժապետ
լինելը մեծ շնորհք, և գիրք տպելը
միայն իմաստնոց սեպհականութիւն
էր համարվում։ Իսկ հիմա. դոցա
պէս հեշտ բանն էլ ո՞րն է։ Թողնենք
միւսները։ Բաւական է մի-
այն, որ մի տիրացու կամ ուսում-
նարան գնացող երեխայ գիտենայ,
թէ. «Մի տղայ կար. հայրն ու
մայրը նորան ուղարկեցին ուսում-
նարան»։ Եւ ահա նա կ'սկսի գբբ-
քեր թարգմանել։ Ինչո՞ւ։ Միթէ
յիրաւի այն պատճառով, որ նա
զգում է, թէ մեր մանուկ գրա-
կանութիւնը կարօտ է գործող ձեռ-
քերի, թէ մեր մանուկները չունին
ընթերցանելի գրքեր · · · ։ Ո՛չ, այլ
այն պատճառով և այն տղայական
նպատակով միայն, որ իւր անունն
էլ խոշոր տառերով, տպագրական
տառերով, անմահացնող տառերով
փայլի մի գրքի ճակատին, որ լրա-
գրերում, օրագրերում, ամսագրե-
րում և տարեգրերում իւր անունն
էլ կարդացուի, և կարդացողներն
ասեն. «Տեսէ՛ք, տեսէ՛ք. ինքը
չը կայ թիզ ու կէս, արարմունքը
դա՞զ ու կէս»։ Վերջապէս, որ իւր
«եան» էլ սկսի արդէն իւր ներգոր-
ծական դերը խաղալ աշխարհի
թատրանում, գրականութեան լայ-
նատարած բեմի վերայ։

Ուրեմն ի՞նչ դար է այս դարը,
եթէ ոչ էքսպլոատացիոն և անարքիստական
դար։ Փառք է ճանաչել, որ փառա-
սիրութիւնը և ցուցամոլութիւնը
նոյն իսկ օրօրոցից սկսուի։ Եւ այդ
մի այնպիսի ճշմարտութիւն է, որ
ապացուցանելու կարօտ չէ, քանի
որ չի անցնի կարճ ժամանակ, և
մենք արդէն ասելի շատ գրող ու
մրող կ'ունենանք, քան կարդացող։
Էլ հօ՛ չեն մտածում, թէ գրակա-
նութիւնը մի նուեր ու նուիրական
ասպարէզ է, որի մէջ գործել ցան-

---

(139)

ԹՈՒՃՏԱՆ ԳԲԶԼԱՐ

մէսելէ պուլունմագտա օլմալը տբբ...
— տէտի։

—Հայ հա՛յ, մութլագա պաշգա
պիր շէյ օլմալը տբբ · · · պէն զա-
թէն էօյլէ օլմասընա գավիէն խս-
քեաթ օլմուշումտուբ · · · ֆագաթ,
նէ օլտուղունու պիր տիւրլիւ ան-
լաեամաեօրում · · ։

—Ինշաալլահ եագբնտա անլա-
բբզ · · ։

—Նա՞սբլ անլաեապիլիրսին։

—Պիր շէյի անլամագ իչին նէ
եաբմագլբզ լազբմ կէլիր իսէ, անբ
եաբարագ · · · արաեբպ արաշբբ-
բարագ, վէ չալբշբպ եօրուլարագ · · ։

—Տիմէ՛ք տիր քի չալբշբպ տրաշ-
տբրաճագսընը, էօյլէ՞մի։

—Էվվէթ, արթբգ օնտա շիւբհէ
ճայիզ օլապիլը՞մի. մատամ քի
տրթբգ Մ. Մարսիալ բարա վիրմէ-
եէճէ.քտիր, պունտան սոնրա տա
պէնիմ քէնտիմ իչին չալբշմագլբ-
զբմ իգթիզա իտէր · · ։

74

Լիոնէլ Վարթընը Սէնթ-Ուէն
քէօչկինտէ վիրէճէկի իւլ զինէ-
թին կիւնիւ օլան ճիւմաա իրթէսի
կիւնիւ կէլալ։

Եէվմի մէզպուրատ հավա զայէթ-
լէ կիւզէլ իսի։

Թա սապահոան պէտ իւլէ, Փա-
րիստէն խասսէթէն սատմար կէլէ-
րէք, ֆոգաթ տէյիլ քէօչկինն
տախիլինտէ, չիւնքի տախիլտէ հէր
պիր շէյ միւքէմմէլ պիր հալտէ
պուլունմագտա իսի, իլա բարգ
(պաղչէ վէ օրման) տէրուինինտէ,
լազբմ կէլէն հաղբրլբզլար իւէ մէշ-
զուլ պուլունմագտա իսիլէր։

Զիւնքի, կիճէ օլտուգտա, պիւ-
յիւք աղաճլբզլբ եօլար իւէ, Սէնտ
բրմաղը իւզերինէ նազբր պուլու-
նան սէտուլէր, էնվայի բշբգլար իւէ,
կիւնտիւզ կիպի թէնվիր դբլբնա-
ճագ օլտուղլարբնտան, էօյլէ ալէս-
սէվիյէ մալիւմ վէ ատէթատէն պու-
լունտուղու իւզրէ, պիր թաղբմ Զին
ֆէնէրլերի վէ բէնկեամուզ դանսիլ
լէր իւէ տանսիմագտա օլմաեբպ,
իլա, իւզերլերինէ ճամ կիպի չէֆ-
ֆագ վէ բարլագ սբարմաչէթ մում
լարբ տիբիմիշ օլտուղու հալտէ,
Վէնէտիք ատֆիսէրբիյէ տանսիմ
մագտա իսիլէր։

Աղաճլար արալբգլարբնտա, բէք
չօղ մահէլլէրտէ, պիրէր լամպա
թուիմագտա օլան եանմա վէ եա-
խօտ տէօքմէ սանէվիէր, եանի տու-
բէթլէր վաղ իթմէքտէ իսիլէր։

Ֆագաթ, պաղբ տօլաշբգլբ եօլ-
լարբտա, խասսէթէն գարանլբգ օլ
սուն իչին, լամպասբզ վէ ատֆիսէ-
սիզ պրագմագտա իսիլէր։

Գարմէն իւէ Տօլորէզ, քէնտի
թօալէթլերիյէ մէշղուլ օլուպ, վէ
հէր նէ գատար, Կուաեանիլատա-
քի զուհուրա կէլմիշ օլան թրաժէտ-
եալարբն թէէսսիրլերի հէնուզ ֆիքր
ու դալպերինտէն մահվ օլուպ պիթ-
մէմիշ իսի իսէտ, պու ճիւմլէ ի-
լէ տախի, մէվզբի իճրայէ գօնու-
լաճագ պուլունան զիյնէթի տիւ-
շինտիքճէ, չօճուգվարի սէվին-
մէքտէ իսիլէր։

Եալընբզ Մարի մահզունը պիր հալ-
տէ պուլունմագտա իսի, —վէ հաթ-
թա մէրգումէ չօճուգ, սայիր կիւն-
լէրտէն գլեատէ զամանաք պիր հալ
քէսպ իթմէքտէ իսի։

Մէրգումէ քէնտի օտասընտա
դաքանարագ, վէ կէօզլէրինտէն
եաշլար տէօքմէքտէ վէ տիղ իւզե-
րինէ կէմէքտէ օլտուղու հալտէ,
ֆիկր տիշինտէն մուսանանա պիր ֆբ-
բիտատա նէզտինտէ նիհեազլար իսլէ-
մէքտէ իսի։

Մէրգումէ մէզբիբ թասվիրին
աշաղըսընտա, պիրի Մարսիալը
ճանվէրլիկինտէ դուրպան կիթմիշ օ-
լան վալիտէսի Նօէմինին, վէ տիկէ-
րի տախի, բէտէրի Ռիշար Պէրնիէ-
նին օլտուղու թաղտիրտէ, իքի գբ-
թա ֆօթօկրաֆ իւէ չէքիրմիշ բէ-
սիմլէր վաղ իսլէմիշ իսի։

—Եա՛ վալիտէմ, վալիտէմ, —
տիմէքտէ իսի մէրգումէ կէնճ գբզ
բէբէլէեէրէք, վէ նէֆէսի քէսի-
լիճճէսինէ բզզբրբզլարան պողու-
լարագ, — պիր քէրբէ նազար գբլ
պանա, տիյնէ պէնի, վէ պանա
քէնտինասիհաթբնը հիմմէթ իսլէ · · ·
վէ սէն տախի, եա՛ սէվկիլիս բէ-
տերիմ, սէնին պու սէվկիլիս էվլա-
տբնա գուվվէթ վէր, զայրէթ վէր,
էվվէթ, իշպու սէնին տէրտ ու է-
լեմլեր տէրեասընտա զարդ օլմագ-
տա օլան Մարինին իմտատ ու մուա-
վէնէթինէ եէթիշ · · · — պէն սիզին
գապրինիզ իւզերինտէ օլուպ, վէ
պիր սուրէթի ճէյիտէ օլտուղու հալ-
տէ, եէմինէր իթմիշիմ տիր · · · էվ-
վէթ, սիզին իքինիզին տախի ին-
թիգամընը ալմագլբզ զբմընտա,
ասլա Գօրտան այբրլմաբզտան
պաշգա, էյիմտէն կէլէն մուավէ-
նէթի իտէճէկիմի տախի, եէմինէր
իւէ տերիւհաթ՝ իյէմիշիմ տիր · · ։
Վէ իշթէ պու կիւն վէ պու սատա-
տա էօյլէ պիր հալտէ պուլունմագ-
տաեբմ.քի, մէզքիր եէմինիմ, պէ-
նիմ պայիսի տէհշէթիմ օլմագտա
օլտուղունտան, վատիմի իճրա իթ-
մէքլիկէ թէրէտտիւտ իյլէմէքտէ-
յիմ · · · — իմանի պանա գուվվէթ
վիրինիզ, գուարէթ վիրինիզ, եարա-
բամ իսինիզ · · · թագսիրատթբմը
ացվ իտինիզ · · · — գիրա, պիրմէզ
իտիմ.քի · · · — պէն օլ վաղբթ,
գալպիմտէ, սիզը ինթիգամ տայ-
ղուսունտան պաշգա պիր տայղու-
հիսս իթմէյէճէկիմ տիր տէյի զանն
իթմէքտէ իտիմ · · · սայիր պիր տայ-
ղու տահա հասբլ օլարագ, գալ-
պիմէ հիւքմ իտէպիլէճէկինի պիլ-
մէքտէ վէ ասլա տիւշինմէքտէ տէ-
յիլ իտիմ · · · պէն օլ վաղբթ, քէն-
տի նէյեէթ ու գարարբմ հաղզբն-
տա, քէմալի էնթիյէթ իւզրէ պու-
լունմագտա իտիմ · · · հալպուքի
չիմի, պաշգա պիր հալտէ պու-
լունմագտաեբմ, քէնտի գալպիմէ,
պիզզաթ քէնտիմ հիւքմ իտէմէ-
մէքտէյիմ, վէ էօյլէ տէ պիրիսի
զաղթ իտիպ վէ հիւքմ իյլէմէքտէ
տիր քի, խահնախահ թաղդիր իթ-
մէքլիկէ պօրճլու պուլունմագտա-
եբմ · · · չիւնքի մէրգումէ, պիզզաթ
քէնտի ճէլլատընբզ օլան պիր ա-
տամբ՛ն էվլատբ տբբ · · ։

Մարի պունարբզ սէօյլէտիքտէն
սոնրա սիքիւթ իտէրէք, պիր գաշ
սանիյէկ տուրտու, չիւնքի, ըզբբ-
մասբնը թուիթամամագտա իսի։

Ճիւզիճէ հէեէճանը գալպի թէս-
կին օլուպ, նէֆէս ալապիմէքլիկէ
պաշլատբզընտա իսէ, թէքբարէն
քէլամէ ադաղ պիրլէ,

—Շիմանի գալպիմ ալթ իւսթ օ-
լուպ, վէ պիր գօրգո՛ւ հիւքմ իթ-
մէքտէ տիր · · · պէն տիզը ինթի-
գամ եէմինինէ, քէնտի հիւանի
բատէթիմէ տախլ օլտում, էվ-
վէթ, մէզքիր նիյեէթ վէ մագսէ-
տի միւպարէքի, քէնտի իսթէկիմ-
լէ գապալ իտիպ գարար վիրտիմ։
Պէն օլ վաղբթ, գբզդարնատաշբ-
բմասն զիեատէ իլէրու կիթմէք-
լիք զայրէթինտէ պուլունմագտա
իքէն, չիմանի իսէ, տահա իւք ա-
տբմտա, պիթթէրէտտիւտ, կէրի
կէրի գաշմագլբզ մէճպուրիյէթին-
տէ պուլունտուղումու հիսս իյլէ-
մէքտէյիմ · · · —Հէր նէ գատար,
սէպապ ու մէթանէթ իւզրէ պու-
լունմագլբզա զայրէթ իթմէքտէ ի-

կացողը պէտք է տոկուն աշխատանքով խելք ու գիտութիւն ամբարած ունենայ իւր գլխում. դորա համար գիշեր ցերեկ աչքի լոյս պէտք է խաւարեցնի և տարիներով պէտք է տքնի ու ճգնի, որ ապա թէ համարձակուի այդ մեծ մտաւոր ասպարէզը մտնել։

Եւ ահա, այս է մի գլխաւոր պատճառն էլ, որ մեր խեղճ գրականութեան ճշմարիտ մշակները և իրանց գրչով գրականութեան պատիւ բերող անձնաւորութիւններն էլ տեսնելով որ մի այդպիսի մեծ գործ տղաների, աղայամիտների ձեռքին խաղալիկ է դարձել, թողել հեռացել են այդ սուրբ ասպարիզից, սպասելով թէ ե՞րբ պէտք է անցնի այս ցաւալի անիշխանութեան ժամանակը։

Երբ անցեալ դարի որդին, այդ զառամեալ ծերունին իւր աչքով տեսնում է այսօրվայ անուր թանգութիւնը՝ ծանր հառաչելով դանդատում է. «Հայդիդի մեր ժամանակ. 100 ձուն մի շայով էինք առնում, 20ը մի աբասով գեղարքունի էինք ուտում, հիմա 2ը մի շայով ձու ենք առնում, լաւագոյն մանէթով գեղարքունի ենք ուտում...»։

Ինչո՞ւ է նա թռչում դէպի հեռաւոր անցեալը, ինչո՞ւ է նա վաղուց մարած փայտերը իւրաքանչիւրով վերջին կայծը որոնում, ինչո՞ւ է նա հին դարմանը քամու տալիս։ Ինչո՞ւ. որովհետև ներկայի պատկերը սարսափ է բերում նորա վերայ և նա ներկան անցեալի հետ համեմատելով՝ ստիպուած է այդպէս ողբալու իւր դարը։

Եւ երբ մեր գրականութեան ասպարէզը այսպէս սանակոխ եղած և գիտութիւնը այսպէս արհամարհուած ենք տեսնում, ինչպէս մենք էլ չենք յիշենք, որ մինչդեռ մեզանում ամեն խելքի ու ամեն հասակի մարդ ամիսը մէկ գիրք է տպում, լուսաւորուած աշխարհում և այն էլ աշխարհահռչակ հեղինակը հազիւ երկար տարիների ընթացքում սրատանդվում է իւր վաղուց կեցած, մարած և արիւն ու մարմին դարձած հարցի ու խնդրի ուսումնասիրութեան արդասիքը մամուլի յանձնել։ Բերենք այստեղ այդպիսիներից մի քանիսը։

Նեւտոնը 15 անգամ գրեց իւր «Ժամանակագրութիւն» անունով գիրքը, մինչեւ որ հաւանեց այն՝ աշխարհի սեպհականութիւնը չինելու, Դրայդէնը և Մկոտը 40 տարեկան լինելուց յետոյ իբրեւ հեղինակ ճանաչուեցան. —Հանդէսը 48 տարեկան էր, բայց իւր գործերից դեռ ոչ մէկը չէր հրատարակել։ —Հէնրիկոս Սբիրմէնը արդէն 50 տարին անց էր կացրել, երբ սկսեց իւր գիտական աշխատութիւնները հրատարակել։ —Եւ երբ մի անգամ Մօնտէսքիոն խոստում էր իւր բարեկամի հետ իւր մի աշխատութեան մասին՝ առանց նորան. «Դուք այս գիրքը մի քանի ժամում էք կարդում. բայց հաւատացնում եմ ձեզ, որ ես այնչափ երկար եմ աշխատել դորա վերայ, որ մտադիր ենք ներեցեք»։

Այս այսպէս լինելու ց յետոյ նեբելի՞ է միթէ, որ ամեն թուղթ ու թանաք ունեցող գրիչ վերցնի, որ ամեն մարդ գրականութեան մշակ համարուի մեզանում, այն էլ մի այնպիսի ծանր ժամանակ, երբ դեռեւս մի յայտնի գրական օրէնքով չէ կանոնաւորված այս լեզուն, որով պէտք է մնունդ առնի ու աճի այդ գրականութիւնը։ Կարելի՞ է միթէ առանց մտածելու թողնել այսպիսի ախտերը, որոնք օրէցօր սկսում են աւելի խորը ձգել իրանց արմատները մեր ուսման գործին սպասաւորող ամեն դասակարգի մէջ։

Արդա՞ւեւ, պէտք է ուրախանանք, երբ տեսնում ենք, որ գրեթէ ամեն շաբաթ մեր պարբերական թերթերում նորանոր յայտարարութիւններ են հրատարակվում նոր լոյս տեսնող գրքերի մասին, —արդա՞ւեւ այդ բնդհանուր շարժումն էլ մի գովելի կողմն ունի. դա այն ձգտումն է, որ ցոյց է տալիս թէ ամեն մարդ աշխատում է իւրովանն նպաստամատոյց լինել այս նուիրական գործի յառաջադիմութեանը... Բայց, ամեն բանի էլ չափ ու սահման ունի. ամեն բանի համար էլ ժամանակ կայ, և ժամանակից առաջ ծաղկած ծառը, ժամանակից առաջ հասած պտուղը կը չորանայ։ Բնական օրէնքներով զարգանալը միայն կարող է յառաջադիմութիւն տեսցուել։

Եա՞ տարաբախտ երեւոյթ է, որ ամեն մարդ աշխատում է հարստացնել մեր գրականութիւնը։ Բայց ամեն մարդ էլ չէ՞ որ նախ պէտք է քննի իւր անձը, ապա իւր ձեռնարկելի գործը։ Չէ՞ որ մի փոքր էլ համեմատական կէտից պէտք է նայի իւր և ուրիշների, իրանից աւելի բարձր մարդկանց վերայ...։

Այն ժամանակ և միայն այն ժամանակ մեր գրականութիւն է՛լ, մենք է՛լ լուսաւորուած ազգերի գրականութեան և նոցա պէս կարող ենք առաջ գնալ, երբ մեզանից իւրաքանչիւրը նախ կը քննի իւր անձը և ապա իւր վերմակի համեմատ ոտքերը կը մեկնի։

Ց. ՆԱԶԱՐԵԱՆՑ
(Մեղու Հայաստանի)

Նազարեան էֆէնտինին պէտք ի թարգմանի էֆքեարա թէմամը յա հէմէֆքեար օլուպ, մանթպուանթըմզատա վագըթ վագըթ չէյլե քեամիլ գալէմիլը զուհուրինէ իֆիթիխար, վէ քեաֆֆէյի գալէմ սահիպլէրինին Նազարեան էֆէնտիէն իպրէթ ալմալարընը թավսիյէ իտէրիզ։

ԻԼԱՄԻՅԷ

ՀԱՐԷՔԵԱԹԸ ԱՐԶ ՎԷ ԷՍՊԱՊԸ

(Մանը-դէն 4836 Նէ-էէ-էնդէ պ-էբ-ոէ)

Հարէքեաթը արզ չօղ տէֆա, արզէն չէօքմէսինի միւնթիճ օլուբլար, նասրլ քի, 1869 դեկտ. 1 տէ, Անատօլուտա Օնլահ (՝) գարիյէսի զուրպինաէ եէր ալթընտա պիր կիւրիւլթիւ իշիտիլիպ, պատէհու պիր սարսընթը հիսս օլունտու։ Մէքէնէյի գարիյէ եաղբեա գաշբլար վէ իւշինճիւ սարսըշտա շէհրին զէմինին իշինէ կէշիյինի վէ պիր գաշ սաղիդատա մահվ ու նապուտ օլաուշունու կէօրիւլէր։ 1866 տա յուլիս այլնտան սեպտ. սոնլարընտա գատար Եվրատ վէ Տիգրիս նէհրլէրի արասընտա վագը օլան զէլզէլէտէ, օն ալթը գասապա սէքէնէսինէ պէրապէր նապէտիտ օլտուլար։

Էվրօբատա 1873 յունիս 23 տէ Շիէզ վէ Ինրիկ արալարընտա պէօյլէ պիր հալ կէօրիւրիւկիւ միսիլլու, 1868 տէ Կարա կէօլի-նինին զէլզէլէսի կէօլինն գբերլարընը ս՝ տերէճէ աշաղը ինտիրսի քի, Բօրթավէքքիանընն պիր օթէլի, ալթ գաթքընն եօղարը թարաֆընա գատար սուեուն իշինէ զարդ օլտու։

Էյմագը (ըրֆօնտէօր) արզտա հասրլ օլան թէզէլզիլինն չիտէթինի, սահիհ արզտա վուգու պուլան հարէքէթին տատր ու ալչիմինտէն հիւքմ իյլէմէք պիր խէթայը ազիմ տիր, գիրա, էն ուֆագ թէզէլզիլիւ տահիսի, սահէյի արզտա հարէքեաթը ֆէվգէլատէ ինթահ իտէպիր։ Պու իսկ, իլմի հիքմէթի թապիրեէտ (ֆիզիք) ճիսիմլէրին ճիւզի ֆէրպէրինին իհթիդապթընը (վիպրատիօն տէ մոլէքիւլ տէ քօր) իսպաթ իչին, պիր ճամ լէվհա իւզէրինէ խաֆիֆ պիր գում թապագատը (ին լէժէր քուշ տը սապլը) գօնուլտուգտան սոնրա, լէվհանա չարմագ ուճուլա խաֆիֆ պիր հարէքէթ վիրիլտիքտէ, գում տանէլէրինին հարէքէթ իթմէսի թէճրիպէյէ անլաշըլըր։

Եու թէճրիպէ կէօրիւրիւկիւ վէճհ իլէ, ճամ լէվհանընն (բլագ) իհթիգազաթը՝ գատար խաֆիֆ պիր քի, կէօզ կէօրէմէզ. ֆագաթ, գում տանէլէրի ճամ իլէ միւթթէհիտ օմմաեպ, անճագ ճամընն սաթ. հընա միսթէնէտ օլտուգլարը հալտէ պիլէ, կէօզե կէօրինիւր պիր սուրէթտէ, սըչրարլար վէ հարէքէթ իտէրլեր։

Եիմոի անլաշըլըբօր քի, արզին թապագաթը ամիգասը հիսս օլունուր օլունմազ պիր տէրէճէտէ հարէքէթ իթտիքլերի հալտէ պիլէ, թապագաթը սաթհիյէ վէ սահէյի արզտա պուլունան էշեաեը միւթէնէվվիյէ հարէքեաթը շէհիտէ իճրա իտէպիլիրլեր։

Ֆիլվաղբտա, չօղ տէֆա պուհալ կէօրիւրիւբօր։ Հարէքեաթը շէհիտէ մատէն գուեուլարընտա հիսս օլունմաբզը հալտէ, էպիկէնինին գբսմը միւրթէֆիֆինտէ շէհիտէն թէէսիր իտիեօր։ Նասրլ քի 1878 յունվար 28 տէ Ֆրանսանընն շիմալը զարպլընը սորատա հարէքէթի արզ, Բուան շէհրինին խանէլէրինին եօգարը գաթլարընտա անճագ հիսս օլունտու։

Քէզա, սէնէյի մէգբիւրէ օգոստ. 26 տա, Մայանատան էմրիխէ վէ Բարիտէն Հանօվրատա միմթէտ օլան նէվահիտէ հիսս օլունան թէզէլզիլիւ շէհտա Քօլոնեա իլէ Հանովրատա եօգարը գաթլարատա հիսս օլունտու։

Ռէմատէն մէքթէպինտէ ալթ գաթտա հիշ պիր շէյ հիսս օլունմաբզը հալտէ, եօզարը գաթտա միւտէրրիսլէր վէ շակիրտլէր գօրգուլարընտան ալիթրէյիպ գաչըբլար։ Ալթէսէնտէ, 300 մէթրօ տէրինկիքտէ չալբշան 1100 գատար ամէլէ վէ մէէմուրլարին հիշ պիր շէյ հիսս իթմէսիքլէրի հալտէ, Քօլոնեատա քէմէր ալթընտա չալբշան ամէլէ պինանընը սարսըլըպ եըգբըեօր կիպի օլտուզունու վէ եանդան իշին իհթիեաթէն սագլանըլան սու մահֆազալարընը պօշալարզընը կէօրիւրէր։

Շու վէգաեիտէն, իլմի թապագաթ իւլ արզճա միհիմ պիր նէթիճէ չըգարըբը, եանի իքինճի գաթտա պուլունան թապագալար, հարէքեաթը արզ իլէ բէք աղ միւթէզայեիւբ օլտուգլարը հալտէ, թապագաթը ամիգա սայքի հիշ միւթէէսիր օլմազլար։

Պունտան պաշգա, պու տէտիքլերիմիզատէն շու նէթիճէ տախի չըգար քի, դէլզէլէտէն հուսուլա կէլէն խարապաթքն ազամէթի, էքսերի ահվալտէ, թապիեաթը արզա միւթէվագբֆ տըր։

1865 տէ հոկտ. 6տան 8է գատար տէվամ իտէն շէհտա գէլզէլ էնտասընտա, Սան-Ֆրանչիսգօնուն տէսընտա, Սան-Ֆրանչիսգօնուն տէնդէ իւզէրինտէ պինա օլունմուշ օլան գբսմը թէմամը յա խարապ ուվրան օլտուզու հալտէ, շէհրին եիքսէք մահէլլէրի խաֆիֆէն միւթէսիր օլտուլար։ Քէզա 1870 տէ մայիս 12 տէն 16 եա գատար տէվամ իտէն Հարէքէթի արզ էսնասընտա Մէքսիգատա քեային Օաժաքա շէհրինին թապագաթը միւթէհարրիքէ իւզէրինտէ իպնա օլունան ագատմը քեամիլէն խարապ զար օլտուզու հալտէ, ագատմը սայիրէսի բէք աղ միւթէզելզիլ օլտուլար։ Պունուն կիպի տատա բէք չօղ էմնիլէ մէվճուտ տուր։

Էն շէհտա հարէքեաթը արզիյէ, թապագաթը սաթհիյէսի միւթէհարրիք օլան մահէլլէրտէ նիւմանեան օլուր։ Օլ վագթի, 1771 սապրիլ 11 տէ Պաթանտա (Զին) կէօրիւրիւկիւ կիպի արզ, ֆուրթունատան տէօյիւլէն պիր կէմի կիպի սալլանըր. եախօտ 1870 մարտ 29 տա Բաղդ վէ Բասրատա գազալարընը սարսան հարէքէթի արզը կէօրիւլէ կէօրէն շահիտլերին տէօյտէրիլերի կիպի, արզ, պիր գաշ միլթուլնտէ, ֆուրթունալը տէնիզ կիպի չալգանընը։

Եու միւահիշ խուսուսիեաթ, սաքին պուլունտուզումուզ սէյեարէնին գբշրը սուլպունան (Լքօրս սուիտ) միւպթէլա օյտուզու թէզէլզիւլթը շէհտէյէ միւնհասընը օլմաեբզ, էվրօբայը մէրքէզիտէ կէօրիւլէկէլտիկի կիպի, վագթի վագթի զուհուր իտէն հարէքեաթը խաֆիֆէ էսնասընտա տախի միւշահէտէ օլունուր։

Եօգարըտա զիքրինի իթմիշ օլտուզումուզ Ֆրանսինին թէճրիպէսինտէ, ճամ լէվհանընն հէր նօգթասընը միւհիթզիզ օլմաեբզ, հալի խոթիրահաթտա պուլունան խ-ռ-ռ-ռ-էդեվէյեենին (լինեբ նէօտալ) մէվճուտ օլտուզունու պիրմէլի տիր։ Զիրա ճամ թահրիք իտիլտիքտէ, գում տանէլէրի ճամընն սաթհընտան այրըլտըգտան սոնրա, կէլիրլէր պիր նօգթաեա թօբլանըրլար քի, օ՝ նօգթա ռ-էդե (նէօ) տէնիլէն նօգթա տըր։ Պաղբ տէֆա, հարէքեաթը արզ էսնասընտա, պէօյլէ հալլէր կէօրիւրիւր, շէօյլե քի թէզէլզիւլտէ պուլունան այնը արազինին պաղբ մահէլլէրինտէ առլա զէլզէլէ խարապէլերի վուգուլ պուլմազ, Պէլլիւն նամ մահէլլտէ կէօրիւրիւկիւ կիպի։

(Ցէվամ)

Թէրճէմէյի
Ռ. ՌՕՊԷՆՍՕՆ

ՆԷՎ ԻՅԷ

Թագրիպէն իբի հաֆթա էվվէլ Ֆրանսանընն տեան մէճլիսի ազասընտան Մ. Հէրօյա նամ զաթ վէֆաթ էտիպ, մէզհէպճէ հիշ պիր բէամ ու ային իճրա էտիմէքսիզին տէֆն օլունտու։ Լաքին ճէնազէ ալաեը զայէթ թանթանալը սուրէթտէ իճրա օլունտու։ Ճէնազէյի կէօրմէք իշին թագրիպէն եիզ պին ատէմ թօպլանտը, վէ Ֆրանսա վիւքէլաբընը քեաֆֆէսի Մ. Կամպէթթա իլէ պէրապէր վէ իւմէրաի ասքէրիյէտէն չօղլար եաեան օլարագ մէզարա գատար, եանի տէօրթ միլ եէր կէթթիլէր։ Ֆբրանսա բուէսաբընտան չօղլար մէզհէպճէ պաղլարտան գուրթուլմուշ օլտուգլարը իշին իֆթիխար էտեեօրլար։ Էյվա՞հ, պունլար իհթիգատաթը պաթլէյի բէատ իտէր իքէն, տիկէր թարաֆտան Ալլահը ինքեար էտէեօրլար։

—

Վիէննա սոզազլարընտան պաղբլարը թէճրիպէ իշին էլէքթրիք զեեատը իլէ թէնվիր օլունմագտա աբբլար։

—

Գարանինալ Շուարձէնպերկ փափանընն Բօմայը թէրք էթմէք նիյէթինտէ օլմաբզընը, պիլաբ սաարգ պիր չօղան կիպի քէնտի վազիֆինի իճրա էտիպ, Ալլահընն խըզմէթինտէ լազըմ կէլտիյի հալտէ ճանընը ֆէատա էթմէնէ հազբը օլտուզունու պէեան էթմիշ տիր։

—

Բէսմի խոթաթիսթիքլերե նազարէն Ալմանիանընն սէքէնէսի 45,234,061 նուֆուս տուր, վէ նիսա թափէսինտէն օլան սէքէնէսի երքէք սէքէնէսինտէն պիր միլիոն նուֆուս գատար զիյատէ տիր։ Ալմանիատա պուլունան էճնէպիլէրին միգտարը 275,856 նուֆուս տուր։

—

Պիթիւն տիւնեատա եէհուտիլերին միգտարը նուֆուսու 6,568,000 տիր։ Պունլարատան 5,500,000 գատարը Էվրօփատա, 240,000 գատարը Ասիատա, 509,000 գատարը Աֆրիգատա վէ 308 000 գատարը Ամէրիգատա աբբլար։

—

Բուսիա հիւքիւմէթի Սիպիրտէ իրքութոք չէհրի իլէ մէղբիր չէհրատէն 3,000 վերստ ուզաղ օլան Եաքութոք չէհրի արասընտա թէլէկրաֆ խոթթը թէմատա էթմէյէ զարար վերմիշ տիր։

—

Մուհարէպէի ախիրէտէ Շիպգատա Բուս զօմանտանը պուլունան ճէնէրալ Բատէֆքի Բուսիա մէմալիքինին ճէնուպ թարաֆլարընտա ասքեր միւֆէթթիշլիյինէ թային օլունմուշ տուր։

—

Բուսիա իմբէրատօրու 1864 տէ Լէհիսթան խսանընտան սոնկրա Սիպիրիայա նէֆի էտիլէն Լէհլի փիսգօփօլարա ոֆիզ ումումի իհսան էյլէմիշ տիր։ Քէզալիք իմբէրատօրու միշարիլէյհ Եէտի սէնէլիք մուհարէպէտէ (1756–1863) Բուս ասքերի եէտինէ կէշմիշ օլան Փրուսիա ասնճագլարընը Փրուսիալըլարա խատէ էթմիշ տիր։

—

Մէմալիքի միւճթէմիէի Ամէրիգատա շէհրլէրինտէն չօղլարընտա չիշէք իլէթի գուհար էթմիշ տիր, վէ հէր քէսին աշէտիլմէսի իչին հիւքիւմէթի թարաֆընտան թէատրիի միւէսսիրի իթթիխաղ օլունմուշ տուր։ Պու եազընպատա աշլանմագ իսթէմէեէն պագբ Ալմանիալը մուհաճիրլէր հապա էտիլմիշլէր։

—

Բէսմի մալիմաթա նազարէն կէչէն սէնէ Մէմալիքի միւճթէմիէի Ամէրիգատան խարիճէ կէօնտէրիլէն էշեա վէ էմթիանընն պահասը խարիճտէն Մէմալիքի միւճթէմիէի Ամէրիգատա իսխալ օլունան էմթիա վէ էշեանընն պահասը միգտարընտան 195,000,000 թալէր, եանի թագրիպէն 44 1/2 միլիոն Օսմանլը լիրասը կիյատէ իսի։ Օլ միւատէթ զարֆընտա խարիճտէն Ամէրիգատա կէթիրիլէն ալթան վէ կիւմիշ Ամէրիգատան խարիճէ կէօնտէրիլէն ալթան վէ կիւմիշ միգտարընտան 36,000,000 թալէր, եանի 14 միլիոն Օսմանլը լիրասը գիեատէ իսի։

(Ա-եոոբէր)

ԱԶԳՔ

ԽՈՆԱՐՀՈՒՄՆ
Ա.ՆԿԱՆՈՆ ԲԱՑԻՑ
ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ
ԱՒԱՆԴԵԱԼ ԳՈՐԾՆԱԿԱՆԱՊԷՍ
Ի-
ՑԱՒԵԼԵԱԼ, ԻՆՈՑՆ
ՈՃՔ ԵՒ ԴԻՏՈՂՈՒԹԻՒՆՔ
Երէ-էրե-ց
ՑԱԿՈԲ Գ. ԷՏԻԼԵԱՆ
Վաւերացեալ ի Կրթ. Տեսչութենէ
Ազգ. Կեդր. Վարչութեան

Սոյն դասագիրքն՝ որ կը պարունակէ մէն մի անկանոն բայի խոնարհումն, և որ ճոխացեալ է 40ի չափ բնդարձակ հրահանգներով, գործածական օճերով, կարեւոր դիտողութեամբք և քնարի առածներով՝ զորս երկասիրողն խնամով քաղած է Ժիւռանվիլի ու Պէշքռէլի բայէ խոնարհումներէն, Լառուսիու Բու�Թըվէնի քերականութիւններէն, և Պէշքռէլի բառագրքէն, նպատակ ունի դիւրք և սիրափեցուցիչ եղանելու մը ուսուցանել աշակերտաց Ֆրանսերէն լեզուի ամենէն էական մասն, այսինքն անկանոն բայից խոնարհումն, որոց համար աշակերտը մինչև ցարդ մի մեծ դժուարութիւն կրէին, զուրկ լինելով դասագրքէ մը, որ խօսէր սովորապէս անկանոն բայից վերայ։

Ներկայ դասագիրքն, որ ապաքէն մի մեծ պակաս պիտի լեցուցէ մեր ազգային վարժարանաց մէջ, կունայ միանգամայն օգտակար ելլալ ամեն անոնց՝ որք Ֆրանսերէն լեզուն ուսանելու կը պարապին։

Կեդրոնատեղին է Արամեան գրատունն, և գինն է 8 դահեկան արծաթ։

ԸՆԴՀԱՐՇԱԿ ՕՐԱՑՈՅՑ 1882 ՏԱՐԻՈՅ

Մեղհոկանութիւն Աղէյին Հիւանդանոցի Հայոց

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԵԱՆ

Երկու հարիւր քառասուն երեսէ բաղկացեալ սոյն ընդարձակ տպագրութիւնը բացի բուն Օրացուցէ կը պարունակէ հետևեալ կարևոր ճոխ տեղեկութիւններն. Վիճակագիր Տաճկաստանի. —Օսմանեան դեսպանք ի զանազան աշխարհս. —Դեսպանք և հիւպատոսք օտար տէրութեանց ի Մայրաքաղաքիս. —Ցանկ Օսմանեան Սուլթանաց. — Իշխանութիւնք ընդ գերիշխանութեամբ Սուլթանին. — Հայրապետութիւնք Հայոց. —Պատրիարքութիւնք. Անդամք ժողովոյ և կրօնային ատենի. Անդամք Քաղաքային ատենի և Վարչական սենեկի. Անդամք Ամուսնական սենեկի, և Ազգային կեդրոնական դատարանի Աճխատական սենեկի, և Պաշտօնեայք Պատրիարքարանի. — Ընդարձակ վիճակագրութիւն տէրութեանց՝ Գերմանիոյ, Գաղղիոյ, Անգղիոյ-Աւստրիոյ, Ամերիկայի, Իտալիոյ, Պելճիքայի, Զուիցերիոյ, Բորդուկալի, Տանիմարքայի, Սվէքիոյի, Ճաբոնի, Շուէտ-Նորվէկիոյ, Յունաստանի, Չիլիի, Պարագուայի, Զինու, Պրազիլիոյ, Սպանիոյ և Հոլանտայի. —Պատմութիւն ժամանակագրական երևելի անցից. —Նոր ցու, ցակ գնոց հեռագրութեանց Եւրոպական և Ասիական քաղաքաց Թուրքիոյ. —Նի. (Թարիֆա) հեռագրի ըստ նոր կարգադրութեան Միջազգային հեռագրութեանցն —Ցուցակ գնոց Եւրոպական Միջազգային Թղթատարութեանց. —Եւրոպական նամակատուներ ի կ. Պոլիս, Գերմանական, Անգլիական, Աւստրիական, Ֆրանսական, Հելլենական և Ռուսական. —Ժամանակացոյց սուրհանդակաց Օսմանեան Միջազգային Թղթատարութեանց. —Ցուցակ գնոց Եւրոպական Տաճկաստանի երկաթուղեաց. —Ցուցակ գնոց և ժամանակացոյց Եգիպտական, Մահմուտչ, Աւստրիական, Մէսանժրի-Մարիթիմ, Բաքէնէ և Ընկ. և Ռուսական ընկերութեան շոգենաւուց. —Տոկոսաւոր և պարգևաւոր արժեթուղթք գլխաւոր տէրութեանց և քաղաքաց Եւրոպիոյ, Ցուցակք պարգևաց. —Այլևայլք, Նորտենքէօլտ Շուէտացւոյն ուղևորութիւնն ի հիւսիսային բևեռն, Ֆիլօքսէրա որդը, Զինու պարիսպը, Ցորեն արտադրող երկիրք, Երկաթուղեաց արագութիւնը, Գաղթականութիւն յԱմերիկա, Լրագրաց թիւը, Վաճառականութիւն ոսկւոյ և արծաթի, Գաղթականութիւն Հայոց ի Ճավա. — Ազգային մամուլ. —Գլխաւոր ազգաց դրամներուն բաղդատութիւնը Թուրքիոյ և Ցրանսայի դրամներուն հետ. —Գլխաւոր ազգաց չափերուն բաղդատութիւնը Թուրքիոյ չափերուն հետ. — Բաղդատական ցուցակ տարածութեանց և բնակչաց Եւրոպական տէրութեանց. —Ծանուցում, Արամեան տպարան և Գրատուն Բարիզու.

Կը ծախուի մանաւանդ ապէս Ա. Արամեան տպարանը և ամէն գրավաճառաց քով Նաև Ազգային Հիւանդանոցի գրասենեակը.

ԳԻՆ 3 ՂՐՇ.

* * *

Թուճտան Գըզլարը Շինճի ճիզիւ չբգմըշ տըր.

* * *

Նորայր էֆէնտինին Ֆրանսըզճա-էրմէնիճէ լուղէթ քիթապըն 84 ինճիւ ֆօրմասը տախի նէշր օլունմուշ տուր.

Սահթլըը Իսթանպօլտա քեաֆֆէյի Հայ քիթապճըլարտա, վէ Պէյօղլունտա Մ. Վայսըն քիթապճը տիւքքեանընտա.

Հէր ֆօրմանըն ֆիյաթը 60 բարա մէճիտիտիր. Ապոնման ֆիյաթը բէշինէն թէէտիյէ օրմագ իւզէրէ 1 1/2 լիրայը Օսմանի.

* * *

ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

կամ

ՆԱԽԱԳԻՏԵԼԻՔ

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ԵՒ ԲՆԱԿԱՆ ԻՐԱՑ

Թարգմանութիւն Կարնոյ Աղէ. Դաւթեան աշակերտաց

Ընթերցանութեան արժանի գրքոյկ մ'է, և կընայ նոր տարւոյ առթիւ խիստ յարմարապէս իբր նուէր գործածուիլ.

Կը գտնուի բոլոր գրավաճառաց քով, և Ղալաթիա, Զագըրեան Ցարութիւն էֆէնտիի Թղթավաճառանոցը թիւ 16. Գինն է 60 բարա, շատ գնողներուն սովորականէն աւելի զեղչ կ'ընայ.

* * *

Էսրարը Փարիսէն վէ Թուճտան Գըզլարտան, Գալաթաճըլար պաշը խարիճինտէ, Էմիրնէլի Գէորգ աղանքն թիւթինճի տիւքքեանընտա տախի սահթլմագտատրը.

* * *

ԻԼԱՆԱԹ

Այսպէս աղա չիֆթլիքը Հիւմանեանի մէրպութախթանան Խատէմ քէօվլիւնտէ վագը պիր թաշլը պիր պապ տէկիրման իլէ, թախմինա Եիւզ Ֆիքիրէ թօխաւմ իսթիեապ իտէր թարլա վէ պիր զբթա պագչէնին, տօգտան եէտի սէնէսի գաբմընա իմիպարէն իչ սէնէ միւտէթի վէ սէնէվիսի էլլի ալթը ատէտ լիրա պէտէլը իճար իլէ թալիպի էօհթէսիտէ թէզարրուր իմիշ օլմաղլէ, պունտան զիեատէ թալիպ օյանլարքն մահը հալը Բումինին օն պիրինճի բազար իրատէսի կիւնիւնէ պատար խաղինէի Խատայի Շահանէեէ միւրաճատի իյլէմէլերի։

97 քեանունի սանի 4

3—3

Անտօն Տէրվիշեան վէ հաճի Բառնիկ Սէֆէրեան գումբանեասը, պուտէքա թօրխանէտէ, Իսկիւտար վարօրու իսկէլէսինտէ, էվլաբը հիւմաեան մաղազալարընտան նիւմէրօ 22 մաղազատա, ալէա ճինտէն օլարադ, սօպա վէ մոմպախ իշին, Գարտիֆ վէ Նիւգասթլ մատէն քէօմիւրիւ սահմըմադտա տրը։

Մարտան սօնրա, մէղբիւր մաղազատա, տուէթա քէօմիւր իլէ օտուն տախի պուլունմագ տրը։

ԹՐՕԱՏ ԵԱՐԱՊԸ

Գալաթատա, միլլէթի էրմէնիեան Ս. Լուսաւորիչ քիլիսէսի դաբուտուգարշըսընտա վագը 21 նիւմէրօյու Բուլմա Նէօյոզօս զադէթասը մոմթատասը ալթընտա միւսիւ Մանուսօս վէ գումբանեասը մաղազասընտա նէֆիս Թրօատ շարապլարը պուլունմագտա օրապ, վէ մէղբիւր շարապլարը իսթիմալ իմիմէքտէ սլանլար իզհարը մէճիւնիյէթի իմիմէքտէ օրատուզունտան, էօյլի պիր թագըմ հիյլէլի վէ եաբմա շարապարտա ալտանմագ իսթէմէմէէն զամանարրն, մէղբիւր մաղազատա թէչրիֆլէրի տավէթի օլունուր։

ՏՕՔԹԷՕՐ

ԱՆԱՆԵԱՆ ԷՖԷՆԴԻ

Մէքթէպի Թըպպիյէյի Շահանէ գուլադ, պօղազ վէ պուրուն էմբազը մուալլիմի Տօղթէօր Անանեան էֆէնտի, պու տէֆա մահէլլի իդամէթինի Թարլա պաշը ճատէսինտէ 21 նիւմէրօլու քէնտի իսանէսինէ նագլ իմիմիշ օլտուզունու, վէ քէնտիսինէ միւրաճատի իտէն խատթէկեանը, մահէլլի մէղբուրտա, հէր կիւն, սատթ 4 է գատար թէտավի իտէճէկի կիպի, Սատթ 5 տէն 10 ա գատար տա, Պաղչէ-գարուսունտա, Կիւմիւք սբբասընտա Նէմցէ բօսթախանէսինին իմիթիալընտա, Համաղգային էճզախանէսինտէ պագաճաղընը միմէպէր էհալիսէ իլան իտէր.

ԷՃԶԱԽԱՆԷԻ ԻՍՊԻԶԱՐԵԱՆ

ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐ

Իսթանպօլտա Պաղչէ-գարուսունտա, Էմմտա կէօմրիւկիւ գարշուսընտա քիւշատ իյլէտիկիմիզ 43 նիւմէրօյու էճզախանէմիզ իչին քեաֆֆէյի իլաճլարըմըզը Էվրօպատան հէնուզ ճէլմ իյլէմիշ օլուպ, քեաֆֆէյի իսթիհզարարըմըզը տախի, տիգգարը թամմ իլէ հազըրլամըշ օլտուղումըզը տօգթօր էֆէնտիլէրէ վէ միւթէպէր էհալիմիզէ իլան իտէրիզ։

Մէվիմ իգթիզասընճա, պալըգ եաղը իսթիսալ իմիմէքտէ օլան զէվթա, գարըշըզ վէ պօզուրմուշ եաղարտան իճթինապ իմիմէք իսթէտիքլէրինտէ, հէնուզ կէթիրմիշ օլտուղումուզ բէթէրմօլէր

ֆապրիգասընընն հալիս մօրինօ պալըզը հէյէրինին եաղընտան իշթիրա իմիմէլերինի խալիսանէ պէեան իտէրիզ։

Իլաճլարընն եաբրլմասընա ֆէվգէլատէ տիգգարը օլունմագտա օլտուղու կիպի, ֆիկրաթճա տախի, իտարէ իտապլէէնտէ զիյատէ թալպ իմիմէմ.ի քէնտի միլէ մէպլէք իմիթլխաղ իմիմը օլտուղումագտան, թէչրիֆ իտէն մուշթերիլերին մէճիտուն դալաճագլարը պիր իշթիպահ տրը։

Էճզ.խանէմիզէ, մէմլէքէթիմիզին էն միւթէպէր տօգթօրլարընտան, տօգթօր Գ. Թիւրապեան էֆէնտի տէվամ իմիմէքտէ օլուպ, քազար կիւնլերինտէն մասատա, հէր կիւն սաաթ 6տան 9ա գատար հասթալարընա պագմագտա տրը, վէ կէօզ, գուլադ թապէպի տօգթօր Դուսթօմիրիս տախի հէր կիւն հասթալարընը սաաթ 7 1/2տան 9ա գատար գապուլ իմիմէքտէ օլուպ, սայիր միւթէպէր տօգթօրլարտան տախի տէվամ իսէնլէր վարտրը։

Ց. ԻՍՊԷԶԵՐԵԱՆ

Տօգ.քօր Ստեփան էֆէնտի Դաւիթեան, Իսթանպօլտա, Դալբագճըլար պաշը գարուսու խարիճինտէ վագը բուղաշճը ֆուրունու գարշբընտա պուլունան 13 նիւմէրօ իլէ միւրաղգամ խանէտէ իգամէթի իմիմէքտէ, վէ հէր կիւն էօյլէեէ գատար, եա խանէսինտէ, վէ եախօտ մէղքիւր խանէեէ եաղընն օլան թրամվայ ճատատէսինտէ քեաեին Մահմուտիյէ վէ Սուլթանիյէ էճզախանէլէրինտէ պուլունաճաղը կիպի, էօյլէատէն սօնրա տախի, եէնի ճամիի շէրիֆի հավլուսունտա սաաթին գարշբընտա վագը Ալլահվէրտիեան էճզախանէսինտէ, վէ պիւյիւք կիւմրիւկին գարշբընտա Իսպէչէրեան էճզախանէսինէ, Ադաբրայ ճատատէսինտէ Շաղարճեան էճզախանէսինտէ պուլունմագտա, վէ էմրազը սայիրէտէն պաշդա, չիմտիյէ գատար քէսպի շէօհրէթ իյլէմիշ օլտուղու լավ թիճարլըգ իլէ, բիչիչ.ը չօճուգլարա տայիր օլան խատթալըգլարա թագմագլըգ ամէլեսթի վէ իճրասընա ատվամ իլէմէքտէ տրը։

Գայիշ-տաղը սուեու խտարէսի թարաֆընտան, բայիթախթըմըզ բիայէթլու էհալիսինէ իսթար օլունուր քի, մէղբիւր սուտան ալմագլըզա իթիպար իտէն զաթլարը քէմալ մէրթէպէ մէճմուսիյէթլէրի նիյէթիյլէ, հէր նէվի ֆէտաքեարլըգ կէօզէ ալընարագ, տայիմա թագէ օլմասընա, վէ քէնտի թապիի հալինտէ պուլունմա, սընա, սայ ու իգտամ օլունմագտա տրը։

Պէյօղլու, Գալաթա, Իսթանպօլ վէ սայիր սէմթլէր իչին, պիւյիւք պիր, վէ եախօտ քիչիւք իքի ֆբզը սու իչին, քէնտի խանէլէրինէ թէսլիմ օլունմագ իւզրէ, պիր չէյրէք մէհիտ թալէպ օլունմագտա էսէ տէ, կիւնտէ պէշ ֆբզըտան զիեատէ ալան զաթլար իլէ, այրընա բաշարլըգ տախի օլունապիլէճէք տիր։

Բիայէթլու էհալիյէ պիր գօլայ ըզ օլմագ իչին, արզու իտէն զաթլարա, պիլէթ տէֆթէրլերի տախի իթա օլունաճագ տրը։

Մէղբիւր սուեուն եէրինէ, պաշգա սու վերիլմէքիք հիյլէսինտէն արի օլմագ իչին, բիայէթլու միւշթէրիլերտէն, ֆբզըլարընն իւզերինտէ պուլունան ֆբզը վէ կէմի տէմիրի բէսիմի եաֆթալար պուլունմաընա, տիգգարը քեամիլ պուեուրմալարը բէճա օլունուր.

Բիայէթլու միւշթէրիլեր, չիմտիքի հալտէ, քէնտի էմրլերինի վրմէք իչին, Իսթանպօլտա Սիրքէճի խակէլէսինտէ, վագը 31 նիւմէրօյու մաղազաեա, վէ Ֆընտըգլըտա, սահիլտէ Բէրլսթէճի սօգաղընտա քեային 11 նիւմէրօյու տէբուեա, վէ Գէյօղլուտա տախի, Թագիմտէ, միլլէթի Բումիեանընն Այ Թրիթթա քիլիսէսի հավլուսունտա վագը տէրօեա Թէչրիֆ իյլէմէլերի իսթար օլունուր։

FERNET—BRANCA

ՖԵՐԷՆ–ԲՐԱՆԳԱ

ՄԻԼԱՆԸՆ ԲՐԱՆԳԱ ԳԻՐԱՏԷՐԼԷՐԻ, ԻԹԱԼԵԱ ԳԸՐԱԼԸ ՍԷՐԱԵԸՆԱ ԻԳԹԻԶԱ ԻՏԷՆԼԷՐԻ ԻԹԱ ԻԹՄԷՔՏԷ ՏԻՐԼԷՐ

Եւրոպայի սէնէ իթալեատա շէօհրէթ պուլտուղատան մասատա, Ամերիգատա, Հինտիսթանտա, Շարգատա, վէ Մըսրրատա տախի իթալպար գազանմըշլար տրը, պունտանտա մասատա, 1878 տէ Բարիզ, Ֆիլատէլֆիեա վէ Վիէննա սէրկիլէրինտէ տախի միտալ ախզ իյլէմիշլէր տիր։

Ֆէրէնա Գըրանդա սըհհէթ հագգընտա բէք միւթէպէր թուրթուլմուշ տուր, պաթագլըգ պուլունան մէմլէքէթլերտէ, նէօպէթ իլէ կէլէն սրթմալարը, վէ պուլաշրգ հասթալըգլարը, վէ պա խուսուս քօլերաեը տէֆ իթմէք իչին, հէքիմլէր թարաֆընտան գապուլ օլունմուշ տուր։

Ֆէրէնա Գըրանդա, թամամ հազմ իթտիրիր, հարարէթի թէսկին իտէր, իշթահը աչար, պաշ ագրըսընը տէֆ իտէր, վէ սինիրլերէ գուվվէթ վերիր։

Գու սու, հէր պիր մէսքիւրաթա միւրաճաճահ տրը։ Հէր կիւն եէմէքտէն էվվէլ ալընը։ Ֆէմ.քտէն սօնրա տախի, հազմը թամամ իչին էյի տիր։ Մէգքիւր սու եաւ վէրմուք իլէ, Շարապ իլէ, Սէլց սուեու իլէ վէ Գանվ իլէ գարըշտիրըպ իչմէլի։

Կէրէք պու Ֆէրէ Գրանդա, վէ կէրէք Մէգրիւր ֆապրիգասընը վէրմուքտա, իթալպօլտա էն միւթէպէր գահվէճի, չէքէրճի, միւքիւրաթ վէ պահարաթ սաթանպարտա պուլունուր։

Թագիմինտէն իճթինապ լազըմ տրը։

Թօքատան պաշագ իսթէհէնլերին ԳԱԼԱԹԱՏԱ, ԳԱՐԱՔԻՕՃՏԷ եալընրդ Միւսիւ ENEA A. LEVI յէ միւրաճաաթ իտիպ, վէ Թաշրալարտա տախի, առէնթօլարընա միւրաճաաթ իթմէլի տիրլէր։

ՔՐԷՄ ԴԷ ՐՕԶ ԴԷ ԼԱ ՎԻՐԺԻՆԻ

Եիւզէ կիւզէլիք վիրմէք իչին, իլմի սրհհէթէ մուվաֆֆըգ սուրէթտէ պիր իշ Գու թէրթիպ բատան չօղ դէրիք վէ

կիւրեզ թէրթիպի. էհհէթէ բուրթիեատէ կիւրեզիք

ԳՐԷՄ ՏԷ ՐՕԶ ԴԷ ԼԱ ՎԻՐԺԻՆԻ

վիրմէքտէ տիր։

Թալէթէ տայիր օլան պու կիւզել թէրթիպ իլէ, պիւյիւք զաթարընը իշթիահը չէտիրա իլէ պէքլէմէքտէ օլտուգլարը լէթաֆէթ, կէրէք ուսուլարա, գօլարա վէ էլլէրէ, բէք ալէա վերիլէպիլիր։

ԳՐԷՄ ԴԷ ՐՕԶ ԴԷ ԼԱ ՎԻՐԺԻՆԻ

Գրէմ տէ Րօզ դէ Լա Վիրժինի

Եիւզտէ պուլունան գըզամըզ լէքէլերինի, վէ սալկունլուղու, վէ գըզարթըրը վէ էմալինի տէֆ վէ մահվ իտէրլէր։

Եալընըզ Պրէ-Թուարթ վէ գում-ֆապրիգասընտա թէրթիպ օլունուպ, վէ Թիւրքիատա տէ-բօղիթօտու իսկ, եալընըզ միւսիւ Զէրվաթի վէ Ցացէանընն Գալաթատա Ատա խանընտա վագը մաղազասը տրը։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱԼԱՐԸ

Բարիս, 24 յունվ.

Ֆրանսըզ ֆոնտսու 3 %	82 45
» » 5 %	113 50
Էսհամը Ուսմանիէ աշըլար	12-30
» » գաբանար	12-
1865 Իսթիգրազը	-
1869 »	64-
1873 »	57-
Բուսէլի չըմէնտը. Թահվիլա.	48-
Օսմանլը Պանգասը	740-
Գրէտի Լիոնէ	815-
Բուս ֆոնտսու 5 % (1877	-
Բուսիանըն Շարք իսթիգրազը	-
Իթալիա ֆոնտսու	36-
Մըսրը իսթիգ. պիրլէշմիշ	323-75
Իսբանեա խարիճի իսթիգրազը	26-
Գամպիօ Լոնտրա իւզերինէ	25-14

Բարիս, (Պուլվար) 24 յունվ.

Ֆրանսըզ ֆոնտսու 5 %	113-45
Էսհամը Ուսմանիէ	12-

—

Լոնտրա 24 յունվ.

Ինկլիզ ֆոնտսլիտի	99-13/16
Էսհամը Ուսմանիէ աշըլար	11-15/16
» » գաբանար	11-1/4
1865 Իսթիգրազը	14-3/4
1869 »	11-7/8
1871 »	64-
1872 (Պոնտրա Թոչէզօր)	23-
1873 »	11-1/4
Տէվլէթի Ալիէնին 1877 իսթիգ. բազը	77-
Օսմանլը Պանգասը	17-7/8
Բուսիա իսթիգրազը 1873	83 1/4
Մըսրը իսթիգրազը պիրլէշմիշ	62-7/8
» իմթիեազը (չըմէնտը.)	86-1/8
Տաիրա սանիէ	62-3/4
Մըսրըն Բօյիլա իսթիգրազը	84-1/2
1877 Մաճարիսթան էսհամը	99-1/4
Կամպիօ Բարիզ	25-37

—

Վիէննա, 24 յունվ.

Լոնտրա իւզերինէ գամպիա	120-50
Բուսէլի ոէմիր եօլ Թահվիլաթը	22-20

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. Ուսմ. յունվ 13 ազմ. գբ.	13- 2
» » յունվ. 14 սպհ. աչ.	13- 2
» » Էն եիւքսէք	13- 3
» » Էն աշաղը	13- 3
» » Սաաթ 5 տէ	13- 3
1863 Իսթիգ. (Մութօն) 6 % ֆ.	90-
1865 » » 6 % ֆ.	80-
1869 » (Բինար) 6 % ֆ.	75-
1872 » (Պոն տիւ թրէ կոր	26-
1873 » (Բինար) 6 % ֆ.	70-
Բուսէլի չըմէնտրֆէր	50-
Տէբօր զուրուշ	-
Հէվալէտիզ »	-
Ազչէ ֆայիդի »	8-

—

ԱԳՕՍՏՈՍԻ ԹԻՒԱՋԱՍԸ

Գրէտի ժէնէրալ 6 %	8- 3
Սոսիէթէ ժէն 6 %	6-10
Իսթանպոլ Պանգասը	11-30
Սոսիէթէ Օթօման	4-35
Թրամվայ 5 %	400-
Լաֆրիսմ (մատէն)	148-

—

ԱԳՉԷԼԷՐԻՆ ԹԻՒԱՋԱՍԸ

	Ղրշ. Փր.
Օսմանլը լիրասը 100 ղրշտան	
Ինկլիզ լիրասը	110-13
Ֆրանսըզ ալթունու	87-28
Բոլ	90- 3
Դրիմից ալթունու	51-20
Պէեազ մէճիտիյէ	107-38
Մէթալիք	203-20
Պէշլիք	208-
Ալթընաշ	128-25
Պագըր	310-
Գարպոն գայիմէսի գարիք	870-

—

ԳԱՑՄԷՆԻՆ ԹԻՒԱՋԱՍԸ

Էն եիւքսէք	910-
Էն աշաղը	910-
Սաաթ 5 տէ	910-

ՄԱՀԻՊ Ղ.Ա.ԶԷԹԱ ԿԱԲԱՊԵՏ Կ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ